

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O RAČUNOVODSTVU S NACRTOM KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavak 4. alineja 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSTALA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Računovodstvo poduzetnika uređeno je, de lege lata, Zakonom o računovodstvu ("Narodne novine", broj 90/92) kojim su propisane obveze poduzetnika čije je sjedište u Republici Hrvatskoj da vode poslovne knjige i sastavljaju financijska izvješća prema temeljnim načelima urednog knjigovodstva, tako da u njima budu vidljivi njegovi poslovi i stanje njegove imovine, pri čemu knjigovodstvo mora biti takovo da trećoj stručnoj osobi u okviru primjerenog roka omogućí uvid u poslovne događaje i u stanje poduzeća, a poslovni događaji moraju se moći pratiti prema njihovu nastajanju i razvoju. Prema odredbama ovoga Zakona poduzetnik je pravna osoba koja obavlja gospodarsku djelatnost s ciljem postizanja dobiti, te fizička osoba koja samostalno obavlja gospodarsku djelatnost s ciljem postizanja dobiti ako je posebnim propisom određena kao obveznik plaćanja poreza na dobit. Također je propisano da se odredbe ovog Zakona odnose i na organizacijske dijelove poduzetnika u inozemstvu ako prema inozemnim propisima ne postoji obveza vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja financijskih izvještaja te na organizacijske dijelove inozemnih poduzetnika koji u Republici Hrvatskoj obavljaju gospodarsku djelatnost, a sjedište im je u inozemstvu.

Računovodstvo nekih drugih pravnih osoba (vjerske zajednice, političke stranke, sindikati i druge udruge građana, te druge pravne osobe za koje iz zakona proizlazi da su neprofitne organizacije, osim ustanova) uređeno je Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija ("Narodne novine", broj 112/93), a računovodstvo državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne samouprave i uprave, izvanproračunskih fondova, tijela državne uprave i državne vlasti, tijela jedinica lokalne samouprave i uprave, kao i druge pravne osobe kojima se sredstva za plaće ili izdaci osiguravaju u državnom proračunu i proračunima jedinica lokalne samouprave i uprave uređeno je Uredbom o računovodstvu proračuna ("Narodne novine", broj 96/94).

Zakon o računovodstvu se počeo primjenjivati od 1. siječnja 1993. godine. Dvije godine kasnije, 1. siječnja 1995. godine, počeo se primjenjivati Zakon o trgovačkim društvima ("Narodne novine", broj 111/93) koji pravnu osobu koja obavlja gospodarsku djelatnost radi ostvarivanja dobiti proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu označava nazivom trgovačko društvo (javno trgovačko društvo, komanditno društvo, dioničko društvo i društvo s ograničenom odgovornošću), a u kasnijim propisima pravne osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost radi (s ciljem) postizanja (ostvarivanja) dobiti u pravilu se označavaju nazivom trgovačka društva, a sve rijeđe nazivom poduzetnika. Ova semantička razlika nije činila probleme u primjeni Zakona o računovodstvu, jer pojam

"poduzetnik" i pojam "trgovačko društvo" u računovodstvenom smislu označavaju istu vrstu pravne osobe. I u označavanju, Zakonom o računovodstvu, poduzetnikom fizičku osobu koja obavlja gospodarsku djelatnost s ciljem postizanja dobiti ako je posebnim propisom određena kao obveznik plaćanja poreza na dobit nije bilo problema, jer je kasnijim propisima, primjerice Zakonom o porezu na dobit, propisano "Porezni obveznik je i poduzetnik – fizička osoba koja ostvaruje dohodak od obrta, slobodnih zanimanja, poljoprivrede i šumarstva i drugih djelatnosti koje se oporezuju kao obrt u smislu Zakona o porezu na dohodak, ako podnese zahtjev mjerodavnoj ispostavi Porezne uprave da će umjesto poreza na dohodak plaćati porez na dobit."

Kada se radi o primjeni Zakona o računovodstvu treba naglasiti da su poduzetnici (trgovačka društva) i fizičke osobe obveznici poreza na dobit u sastavljanju financijskih izvješća i primjeni računovodstvene politike primjenjivali počam od njihovog objavljivanja Međunarodne računovodstvene standarde. S druge strane od dana početka primjenjivanja Zakona o računovodstvu Europski parlament i Europsko vijeće i Europska komisija donijeli su više direktiva, propisa, izvješća i preporuka. Zakon o računovodstvu je dijelom neusklađen s nekima od ovih direktiva, propisa, izvješća i preporuka, a s nekima je neusklađen. To su: Četvrta direktiva Vijeća 78/660/EEC o godišnjim financijskim izvještajima određenih vrsta trgovačkih društava, temeljem članka 54. (3) (g) Ugovora – djelomično usklađeno; Sedma direktiva Vijeća 83/349/EEC o konsolidiranim financijskim izvještajima, temeljem članka 54. (3) (g) Ugovora – djelomično usklađeno; Direktiva Vijeća 86/635/EEC o godišnjim financijskim izvještajima i konsolidiranim financijskim izvještajima banaka i drugih financijskih institucija – djelomično usklađeno; Direktiva 2001/65 EC Europskog parlamenta i Vijeća kojom se dopunjuju i izmjenjuju direktiva 78/660/EEC, 83/349/EEC i 86/635/EEC, koja se odnosi na pravila o vrednovanju godišnjih i konsolidiranih financijskih izvještaja određenih vrsta trgovačkih društava, kao i banaka i drugih financijskih institucija – djelomično usklađeno; Direktiva Vijeća 91/674/EEC o godišnjim financijskim izvještajima i konsolidiranim financijskim izvještajima osiguravajućih društava – djelomično usklađeno; Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća kojom se dopunjuje i izmjenjuju direktive Vijeća 78/660/EEC, 83/349/EEC, 86/635/EEC i 91/674/EEC o godišnjim i konsolidiranim financijskim izvještajima određenih vrsta trgovačkih društava, banaka i drugih financijskih institucija i osiguravajućih društava PE-CONS 3611/03 – neusklađeno; Propis EC 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća o primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda – neusklađeno; Preporuka Komisije od 30. svibnja 2001., u vezi priznavanja, mjerenja i objavljivanja pitanja zaštite okoliša u godišnjim financijskim izvještajima i godišnjim izvješćima trgovačkih društava (2001/453/EC) – neusklađeno, Izvješće Komisije Vijeću i Europskom Parlamentu – Strategija financijskog izvješćivanja EU-a (COM 2000/359) – djelomično usklađeno; Izvješće Komisije – Računovodstvena harmonizacija: Nova strategija vis-a-vis međunarodne harmonizacije (COM 95 (508) – djelomično usklađeno, Preporuka Komisije od 6. svibnja 2003. koja se odnosi na definiranje mikro, malih i srednje velikih trgovčakih društava (2003/361/EC) – neusklađeno; Preporuka Komisije od 15. studenoga 2000. u vezi osiguranja kvalitete zakonske revizije (2001/256/EC) – neusklađeno.

Zakonom će se urediti:

- pravne osobe (trgovačka društva) i fizičke osobe (obveznici poreza na dobit) na koje se odnose odredbe ovoga Zakona;

- razvrstavanje trgovačkih društava na mala, srednje velika i velika prema kriterijima propisanim Zakonom; a shodno 4. Direktivi Vijeća koja se temelji na Članku 54 (3) (g) Ugovora o godišnjim računima za određene vrste tvrtki (78/660/EEC)
- knjigovodstvo trgovačkih društava (prikupljanje i obrada podataka i knjigovodstvene isprave);
- vođenje poslovnih knjiga;
- popis imovine i obveza;
- računovodstvena načela;
- standardi financijskog izvješćivanja (obveza korištenja Međunarodnih standarda);
- temeljni financijski izvještaji;
- sheme bilanci (aktiva i pasiva) prema vrstama trgovačkih društava koje primjenjuju ovaj Zakon;
- sheme izvještaja o dobiti (prema vrstama trgovačkih društava koje primjenjuju ovaj Zakon);
- sastavljanje godišnjih izvješća;
- konsolidacija financijskih izvješća;
- donošenje, predočenje i objavljivanje financijskih izvješća i godišnjih izvješća;
- revizije financijskih izvješća;
- osnivanje Vijeća za financijsko izvješćivanje nadležnog za računovodstvo, računovodstvene standarde, reviziju, primjenu i provedbu sustava financijskog izvješćivanja, osiguranje sustava kvalitete revizije, licenciranje revizora i revizorskih tvrtki;
- kaznene odredbe (kaznena djela, prekršaji i kazne za povrede odredbi ovoga Zakona).

Donošenjem ovog Zakona računovodstvo trgovačkih društava, uključujući i organizacijske dijelove domaćih trgovačkih društava u inozemstvu i podružnice stranih trgovačkih društava u Republici Hrvatskoj, te računovodstvo fizičkih osoba koje su obveznici poreza na dobit sukladno odredbi članka 2. stavak 5. Zakona o porezu na dobit ("Narodne novine", broj 127/2000) biti će normativno uređeno i u praksi provedeno sukladno propisima Europske zajednice i Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Ovaj Zakon donosi se po hitnom postupku u skladu sa zaključkom Vlade Republike Hrvatske gdje se svi zakoni donose po ovom postupku koji se usklađuju sa propisima Europske unije.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona nije potrebno osigurati posebna sredstva u državnom proračunu, međutim Vlada Republike Hrvatske može obvezati Vijeće za financijsko izvješćivanje da po njegovom imenovanju predloži određen iznos za njegovo djelovanje (Vijeće neće imati stalno zaposlene), a prije nego se donese državni proračun odnosne godine.

ZAKON O RAČUNOVODSTVU

I. Osnovne odredbe

Članak 1.

(1) Zakonom o računovodstvu (u daljem tekstu: Zakon) uređuje se računovodstvo trgovačkih društava te osobito prikupljanje i obradu podataka i knjigovodstvene isprave i poslovne knjige, popis imovine i obveza, razvrstavanje trgovačkih društava i eksterno financijsko izvješćivanje a u sklopu toga osobito računovodstvena načela, standarde financijskog izvješćivanja, temeljne financijske izvještaje, sheme bilanci i izvještaja o dobiti, godišnje izvješće, konsolidacija financijskih izvještaja, donošenje, predočenje i objavljivanje financijskih izvještaja, osniva Vijeće za financijsko izvješćivanje, uređuje reviziju financijskih izvještaja, jezik i valutnu jedinicu.

(2) Svako trgovačko društvo definirano prema zakonu koji uređuje trgovačka društva obveznik je primjene ovoga Zakona.

(3) Odredbe ovoga Zakona odnose se na sve pravne osobe kao i na fizičke osobe koje su obveznici poreza na dobit.

(4) Odredbe ovoga Zakona odnose se i na organizacijske dijelove trgovačkog društva u inozemstvu ako za njih prema propisima odnosne države ne postoji obveza vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja financijskih izvještaja te na podružnice trgovačkih društava koje imaju sjedište u inozemstvu a koji u Republici Hrvatskoj obavljaju gospodarsku djelatnost.

(5) Računovodstvo i financijsko izvješćivanje neprofitnih organizacija uređuje Vlada Republike Hrvatske uredbom.

(6) U ovom se zakonu koriste izrazi sa sljedećim značenjima:

- a) **amortizacija** je sustavni raspored amortizacijskog iznosa nekog materijalnog ili nematerijalnog sredstva tijekom njegovog korisnog vijeka trajanja,
- b) **bilanca** je sustavni pregled imovine, kapitala i obveza na određeni datum,
- c) **derivat** je financijski instrument: (a) čija se vrijednost mijenja prema promjeni utvrđene kamatne stope, cijene vrijednosnog papira, cijene robe, tečaja, indeksa cijena ili stope, kreditnog rejtinga ili kreditnog indeksa ili slične varijable (ponekad nazvana "odnosna"), (b) koji ne zahtijeva početno neto ulaganje ili relativno malo neto ulaganje u odnosu na druge vrste ugovora koji se slično mijenjaju u tržišnim uvjetima i (c) koji se podmiruje na neki budući datum,
- d) **dnevnik** je poslovna knjiga u koju se unose knjigovodstvene promjene slijedom vremenskog nastanka,
- e) **dobici** (jednina - **dobitak**) jesu povećanje ekonomskih koristi i kao takvi se u biti ne razlikuju od prihoda. Međutim, dobit (profit) i dobitak nisu istoznačnice, te ih je potrebno razlikovati,
- f) **dobit (profit)** je ostatak vrijednosti koji preostaje nakon što se od prihoda oduzmu rashodi (uključujući usklađivanja kapitala za održavanje, tamo gdje

- je to potrebno). Bilo koji iznos iznad ili ispod zahtjevanog iznosa za održavanje kapitala na početku razdoblja je - dobit (profit),
- g) **fer vrijednost** je vrijednost po kojoj bi se neko sredstvo moglo razmijeniti ili obveza podmiriti, između poznatih i spremnih strana u transakciji pred pogodbom,
- h) **financijski izvještaji** trebaju fer prezentirati financijski položaj, financijsku uspješnost i novčane tijekove trgovačkog društva. Fer prezentiranje se postiže odgovarajućom primjenom računovodstvenih standarda u financijskim izvještajima u gotovo svim okolnostima, uz dodatno objavljivanje rezultata, ako je neophodno. Cjeloviti skup (temeljnih) financijskih izvještaja je sljedeći: (1) bilanca, (2) izvještaj o dobiti, (3) izvještaj o novčanim tijekovima, (4) izvještaj o promjeni glavnice i (5) računovodstvene politike i bilješke uz financijske izvještaje,
- i) **glavna knjiga** je sustavna knjigovodstvena evidencija promjena nastalih na imovini, obvezama, kapitalu, rashodima, prihodima i poslovnom rezultatu,
- j) **glavnica** (engl. equity) je ostatak imovine trgovačkog društva poslije smanjenja svih obveza,
- k) **goodwill** je svaki višak troška stjecanja nad stjecateljevim udjelom u fer vrijednosti prepoznatljive imovine i obveza stečenih na datum razmjene koji se iskazuje i opisuje kao goodwill i priznaje kao nematerijalna imovinu,
- l) **gubici** jesu smanjenja ekonomskih koristi i kao takvi po prirodi se ne razlikuju od drugih rashoda,
- m) **izvještaj o novčanim tijekovima** pruža informaciju o promjenama financijskog položaja tijekom obračunskog razdoblja, a sastoji se od promjena novca i novčanih ekvivalenata od poslovnih aktivnosti, financijskih aktivnosti i ulagateljskih aktivnosti
- n) **izvještaj o promjenama glavnice** prikazuje promjene glavnice određenog datuma, koji može prikazivati ukupne promjene glavnice ili samo promjene s osnova kapitalnih transakcija,
- o) **kapital**, je prema financijskom konceptu kapitala, kao uloženom novcu ili uloženoj kupovnoj moći, sinonim za neto-imovinu ili glavnicu trgovačkog društva. Prema fizičkom konceptu kapitala, kao poslovnoj sposobnosti, kapital se smatra proizvodnom sposobnošću poduzeća, temeljem primjerice, jedinica proizvoda na dan,
- p) **Međunarodni standardi financijskog izvješćivanja** jesu standardi koje izdaje Odbor za međunarodne računovodstvene standarde,
- q) **mjerenje** je postupak utvrđivanja novčanih iznosa po kojima bi trebalo priznati elemente financijskih izvještaja i iskazati u bilanci i izvještaju o dobiti. To uključuje izbor određenog temelja za mjerenje,
- r) **nastanak događaja** jesu učinci transakcija i ostalih događaja koji se priznaju kada nastanu (a ne kada se primi ili isplati novac ili njegov ekvivalent) i bilježe se u računovodstvenim evidencijama uključuju i u financijske izvještaje razdoblja na koja se odnose,
- s) **neograničenost vremena poslovanja** znači da trgovačko društvo redovito pregledava vremenski neograničeno poslovanje, to jest da će poslovati u doglednoj budućnosti. Stoga se pretpostavlja da trgovačko društvo nema ni namjeru ni potrebu likvidirati ili značajno smanjiti razmjer svojih poslova,
- t) **neto dobit ili gubitak** obuhvaća sljedeće elemente: (a) dobit ili gubitak iz redovnih aktivnosti i (b) izvanredne stavke.
- u) **novac – gotovina** je novac u blagajni i depoziti po viđenju,

- v) **opće prihvaćena računovodstvena načela** jesu opća načela za sastavljanje i prezentiranje financijskih izvještaja,
- w) **oporeziva dobit** je iznos dobiti (gubitka) za razdoblje, utvrđen u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dobit, a određuje iznos porezne obveze (povrata poreza)
- x) **ovisno društvo** je neko trgovačko poduzeće u kojem ulagatelj ima značajan utjecaj i koji nije niti podružnica niti zajednički pothvat ulagatelja
- y) **pomoćne knjige** u pravilu se vode zasebno,
- z) **porezni rashod (porez na dobit)** je
- aa) **poslovne knjige** jesu dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige,
- bb) **povezno društvo** je društvo u kojem ulagač ima značajan utjecaj i koje nije njegovo ovisno društvo niti njegov zajednički pothvat,
- cc) **prihod (dobit) /engl. income/** je povećanje ekonomskih koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja sredstava, ili smanjenja obveza koje rezultira povećanjem glavnice, osim onog koji se odnosi na doprinose sudionika u glavnici,
- dd) **prihod** je bruto priljev ekonomskih koristi tijekom razdoblja koji proizlazi iz redovnih aktivnosti trgovačkog društva, ako ti priljevi imaju za posljedicu povećanje glavnice, osim povećanja glavnice koja se odnose na doprinose sudionika u glavnici,
- ee) **priznavanje** je postupak uvrštavanja u bilancu ili u izvještaj o dobiti stavke koja udovoljava definiciji elementa i zadovoljava sljedećim kriterijima za priznavanje: (a) vjerojatno je da će bilo koja buduća ekonomska korist povezana s tom stavkom teći u trgovačko društvo ili otjecati iz njega; (b) stavka ima cijenu ili vrijednost koja se može pouzdano izmjeriti,
- ff) **izvještaj o dobiti** prikazuje prihode i rashode te financijski rezultat ostvaren u određenom vremenskom razdoblju,
- gg) **računovodstvena dobit** je u ukupna dobit ili gubitak razdoblja, uključujući i izvanredne stavke, kao što je izvješteno u izvještaju o dobiti, prije smanjenja odnosnog poreza na dobit ili dodavanja odnosne uštede poreza na dobit. Stoga, računovodstvena dobit je preostali iznos nakon što su rashodi (uključujući usklađivanje za očuvanje kapitala tamo gdje je to primjereno odbijeni od prihoda. Ako rashodi prelaze prihode, preostali je iznos neto gubitak. Dobit (profit) i dobitak nisu posve iste kategorije,
- hh) **računovodstvene politike** jesu određena načela, osnove, dogovori, pravila i usvojena praksa poduzeća u sastavljanju i prezentiranju financijskih izvještaja,
- ii) **rashodi** jesu smanjenja ekonomskih koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva ili iscrpljenja sredstava ili stvaranja obveza što za posljedicu ima smanjenje glavnice, osim one u svezi s raspodjelom glavnice sudionicima,
- jj) **razvoj** je primjena nalaza istraživanja ili drugih znanja u plan ili dizajn za proizvodnju novih ili bitno poboljšanih materijala, uređaja, proizvoda, procesa, sustava ili usluga prije početka komercijalne proizvodnje ili uporabe,
- kk) **revalorizacija** je ponovno vrednovanje (revalorizacija) ili prepravljanje imovine (sredstava) i obveza,
- ll) **trgovačko društvo** je poslovni i pravni subjekt prema zakonu koji uređuje trgovačka društva,

mm) **značajnost** znači da informacija je značajna ako njezino izostavljanje ili krivo izvješće može utjecati na ekonomske odluke korisnika koje su ovi donijeli na temelju financijskih izvještaja.

II. Knjigovodstvo trgovačkog društva: prikupljanje i obrada podataka i knjigovodstvene isprave

Članak 2.

(1) Trgovačko je društvo odgovorno da se unos svakog podataka u poslovne knjige utemeljuje se na urednim i vjerodostojnim knjigovodstvenim ispravama.

(2) Knjigovodstvena isprava jest pisani dokaz o nastaloj poslovnoj promjeni, a služi kao podloga za unošenje podataka u poslovne knjige kao i nadzor i reviziju nad obavljenom poslovnom promjenom odnosno poslovnim događajem.

(3) Za primaran unos podataka elektroničkom obradom podataka obvezatna je knjigovodstvena isprava iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 3.

(1) Knjigovodstvena isprava sastavlja se na mjestu i u vrijeme nastanka poslovnog događaja, osim onih isprava koje se sastavljaju u samome računovodstvu.

(2) Sadržaj knjigovodstvene isprave mora biti takav da nedvojbeno i istinito predstavlja poslovnu promjenu i da obuhvaća sve podatke potrebne za unos u poslovne knjige.

(3) Knjigovodstvena isprava sastavlja se u jednom primjerku ili u više primjeraka (izvornik i kopije ili više otisaka).

(4) Otprema knjigovodstvene isprave sastavljene u jednom primjerku dopuštena je ako su podaci iz takve isprave pohranjeni na način da su u svako vrijeme dostupni.

(5) Izvorna isprava može se sastaviti i napisati elektroničkim računalom, poluautomatskim putem, pisaćim strojem i ručno.

(6) Valjanom podlogom unosa podataka smatra se isprava dobivena telekomunikacijskim putem pod uvjetom da odašiljatelj uredno odloži i čuva izvorne isprave.

(7) Knjigovodstvena osnova za obradu podataka mogu se koristiti i podaci primljeni na odgovarajućem nositelju elektroničke obrade podataka. Za istinitost i točnost podataka odgovara odnosno trgovačko društvo i osoba koja je obrađivala podatke.

(8) Fotokopije izvornih isprava mogu se koristiti kao osnova za obradu podataka pod uvjetom da je na njima navedena naznaka mjesta čuvanja izvorne isprave, razlog uporabe fotokopije, te potpis odgovorne osobe:

Članak 4.

(1) Za sastavljanje knjigovodstvenih isprava u skladu s odredbama ovoga zakona i općeprihvaćenim načelima urednog poslovanja odgovorno je trgovačko društvo.

(2) Uprava trgovačkog društva i osoba na koje je prenesena ovlast odgovorni su i jamče da je knjigovodstvena isprava istinita i da realno pokazuje poslovnu promjenu.

(3) Isprava koja je sastavljena elektroničkim računalom može umjesto izvornog potpisa imati faksimil ili drugu prepoznatljivu oznaku osoba koje su sastavile ispravu.

Članak 5.

(1) Knjigovodstvena isprava obvezno se kontrolira prije unosa u poslovne knjige.

(2) Kontrolu iz stavka 1. ovog članka obavljaju osobe, imenovane za kontrolu istinitosti svake pojedine vrste knjigovodstvenih isprava.

(3) Knjigovodstvena isprava koja je kontrolirana mora biti takva da neutralna stručna osoba koja nije sudjelovala u poslovnoj promjeni može iz isprave nedvojbeno zaključiti i bez ikakvih sumnji saznati prirodu obavljene poslovne promjene.

(4) Kontrola isprava mora zadovoljiti zahtjeve iz članka 4. i 5. ovoga Zakona.

Članak 6.

(1) Knjigovodstvene isprave čuvaju se u izvornom obliku, na nositelju automatizirane obrade, nositelju mikrografske obrade ili na drugi prikladan način.

(2) Knjigovodstvene isprave obvezno se čuvaju i to:

- isplatne liste ili analitička evidencija plaća i nadnica ako osiguravaju bitne podatke o zaposlenom čuvaju se trajno,
- isprave na temelju kojih su podaci uneseni u poslovne knjige čuvaju se pet godina,
- isprave platnog prometa u ovlaštenim financijskim institucijama čuvaju se tri godine,
- prodajni blokovi i kontrolni blokovi, pomoćni obračuni i slične isprave čuvaju se dvije godine.

III. Poslovne knjige

Članak 7.

(1) Poslovne knjige vode se prema načelu sustava dvojnog knjigovodstva.

(2) Poslovne knjige čine: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige.

(3) Dnevnik je poslovna knjiga u koju se unose knjigovodstvene promjene slijedom vremenskog nastanka. Dnevnik može biti jedinstvena poslovna knjiga ili više knjiga

specijaliziranih za promjene na pojedinim skupinama bilančnih zapisa ili za izvanbilančne zapise.

(4) Glavna knjiga jest sustavna knjigovodstvena evidencija promjena nastalih na imovini, obvezama, kapitalu, rashodima, prihodima i poslovnom rezultatu. Glavnu knjigu čine dva autonomna dijela, i to:

- bilančni zapisi i
- izvanbilančni zapisi.

(5) Pomoćne knjige u pravilu se vode zasebno.

(6) Pomoćne knjige koje se vode za materijalnu imovinu iskazuju se u naturalnim i novčanim veličinama.

Članak 8.

(1) Oblik vođenja poslovnih knjiga ovisi o tehnici unosa poslovnih promjena.

(2) Ako se podaci obrađuju ručno i poluautomatskim putem poslovne knjige vode se u obliku slobodnih listova (kartoteke) ili uvezane.

(3) Ako se poslovne knjige vode pomoću elektroničkog računala, podaci se unose na odgovarajuće nositelje.

(4) Podaci se vode i organiziraju u poslovnim knjigama tako da se ispune sljedeći uvjeti:

- zahtjeve kontrole unesenih podataka.,
- ispravnost unosa podataka,
- čuvanje podataka,
- mogućnost korištenja podataka,
- mogućnost dobivanja uvida u promet i stanje računa glavne knjige,
- mogućnost uvida u kronologiju obavljenog unosa poslovnih promjena.

Članak 9.

(1) Raspored konta u glavnoj knjizi temelji se na unaprijed pripremljenom kontnom planu.

(2) Razradu konta u kontnom planu provodi trgovačko društvo prema svojim potrebama, uz uvjet da se osiguraju pozicije bilance i izvještaja o dobiti u skladu s ovim Zakonom.

Članak 10.

(1) Poslovne se knjige vode za poslovnu godinu, koja je jednaka kalendarskoj godini.

(2) Otvaranje poslovnih knjiga obavlja se nastupom poslovne godine na temelju bilance krajem proteklog razdoblja, odnosno početne bilance utemeljene na popisu imovine i obveza kod novoosnovanog trgovačkog društva. Računi rashoda i prihoda otvaraju se na temelju knjigovodstvene isprave o poslovnoj promjeni.

(3) Pomoćne knjige otvaraju se donosom odgovarajućih stanja prema stanju istih knjiga za proteklu godinu, odnosno na temelju popisa imovine i obveza kod novoosnovanog trgovačkog društva.

Članak 11.

(1) Krajem godine poslovne knjige obvezno se zaključuju, a trgovačko društvo ih je obvezno čuvati.

(2) Ako se knjigovodstveni podaci obrađuju pomoću elektroničkog računala, dnevnik i glavnu knjigu neposredno nakon zaključenja obvezno se otiska na papir i potom uvezuje.

(3) Trgovačko društvo i odgovorna osoba odgovorni su da su podaci s elektroničkog računala i otisnuti na papiru odnosno uvezani u skladu s odredbama stavka 2. ovoga članka točni i jednakoznačni.

(4) Poslovne knjige čuvaju se najmanje u sljedećim rokovima:

- glavna knjiga i dnevnik najmanje deset godina,
- pomoćne knjige najmanje pet godina.

(4) Rok čuvanja poslovnih knjiga iz stavka 4. ovoga članka počinje zadnjim datumom poslovne godine na koju se odnose poslovne knjige, obračuni i početna bilanca.

IV. Popis imovine i obveza

Članak 12.

(1) Na početku poslovanja trgovačko društvo obvezno je popisati svu imovinu i obveze te navesti njihove pojedinačne vrijednosti. Takav popis mora sastaviti i krajem svake poslovne godine.

(2) Trgovačko društvo može provoditi popis imovine i obveza i tijekom poslovne godine.

Članak 13.

Trgovačko društvo obvezno provodi popisa imovine i obveze i u drugim slučajevima određen zakonima, a osobito prilikom promjene cijena proizvoda i usluga, statusnih promjena, otvaranja postupka likvidacije i stečaja.

V. Razvrstavanje trgovačkih društava

Članak 14.

(1) Za svrhe ovoga Zakona, trgovačka društva se razvrstavaju na mala, srednje veliki velika.

- (2) Mala trgovačka društva jesu ona koja ne prelaze dva od tri sljedeća kriterija:
1. zbroj bilance nakon odbitka gubitka iskazanog u aktivi u iznosu 3,650.000 EUR preračunato u kunama
 2. prihod u dvanaest mjeseci prije sastavljanja bilance u iznosu 7,300.000 EUR preračunato u kunama
 3. godišnji prosjek zaposlenih 50.
- (3) Srednje velika trgovačka društva jesu ona koja prelaze dva od tri kriterija iz stavka 2. ovoga članka, a ne prelaze dva od tri sljedeća kriterija:
1. zbroj bilance nakon odbitka gubitka iskaznog u aktivi u iznosu 14,600,000 EUR preračunato u kunama
 2. prihod u dvanaest mjeseci prije sastavljanja bilance u iznosu 29.200.000 EUR preračunato u kunama
 3. godišnji prosjek zaposlenih 250.
- (4) Velika trgovačka društva jesu ona koja prelaze najmanje dva od tri kriterija navedena u stavku 3. ovoga članka.
- (5) Velika trgovačka društva, u smislu ovoga Zakona, jesu banke, financijske organizacije i osiguravajuća te reosiguravajuća društva, neovisno o kriterijima za razvrstavanje iz stavaka 2., 3. i 4. ovoga članka.
- (6) Kao prosječan broj zaposlenih uzima se četvrtina zbroja zaposlenih 31. III. do 30. VI., 30. IX. i 31. XII. uključujući i zaposlene u inozemstvu.
- (7) Za preračunavanje eura iz stavaka 2. i 3. ovoga članka primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke od 31. prosinca odnosno godine, a dobivene veličine služe za razvrstavanje trgovačkih društava radi eksternog financijskog izvješćivanja.

VI. Eksterno financijsko izvješćivanje

VI.1. Računovodstvena načela

Članak 15.

- (1) Pri vrednovanju pozicija bilance, izvještaja o dobiti i drugih financijskih izvještaja primjenjuju se opće prihvaćena računovodstvena načela.
- (2) Opće prihvaćena računovodstvena načela u smislu odredbi stavka (1) ovog članka jesu:
- Fer prezentiranje,

- Računovodstvene politike,
- Neograničenost vremena poslovanja,
- Računovodstvena osnova nastanak događaja,
- Dosljednost prezentiranja,
- Značajnost i zbrajanje,
- Prijeboj i
- Usporedne informacije.

(3) Vijeće za financijsko izvješćivanje može izdati detaljnije objašnjenja primjene Opće prihvaćenih računovodstvenih načela za sastavljanje i prezentiranje financijskih izvještaja.

VI.2. Standardi financijskog izvješćivanja

Članak 16.

(1) Trgovačka društva pri sastavljanju i prezentiranju financijskih izvještaja koriste Međunarodne standarde financijskog izvješćivanja.

(2) Međunarodne standarde financijskog izvješćivanja iz stavka 1. ovoga članka obvezno koriste velika trgovačka društva, trgovačka društva koja svojim vrijednosnim papirima kotiraju na domaćim ili inozemnim burzama, trgovačka društva koja izdaju dužničke vrijednosne papire i druga trgovačka društva koja su to obvezna prema zakonu.

(3) Trgovačka društva osim onih navedenih u stavku 2. ovoga članka primjenjuju Međunarodni standard financijskog izvješćivanja za mala i srednje velika trgovačka društva koje izdaje Odbor za međunarodne računovodstvene standarde sa sjedištem u Londonu, uz uvjet da primjenu u Europskoj uniji prethodno odobri ili predloži nadležno tijelo EU-a.

(4) Do donošenja standarda iz stavka 3. ovoga članka trgovačka društva iz stavka 3. ovoga članka obvezno primjenjuju Standarde financijskog izvješćivanja koje donosi Vijeće za financijsko izvješćivanje.

(5) Standardi financijskog izvješćivanja iz stavka 4. ovoga članka moraju se temeljiti na standardima iz stavka 1. ovoga članka odnosno na odgovarajućim propisima Europske unije.

VI. 3. Temeljni financijski izvještaji

Članak 17.

(1) Temeljni financijski izvještaji jesu: (1) bilanca, (2) izvještaj o dobiti, (3) izvještaj o novčanim tijekovima, (4) izvještaj o promjeni glavnice i (5) računovodstvene politike i bilješke uz financijske izvještaje.

(2) Bilanca je sustavni pregled imovine, kapitala i obveza na određeni datum.

(3) Izvještaj o dobiti prikazuje prihode i rashode te financijski rezultat ostvaren u određenom vremenskom razdoblju.

(4) Izvještaj o novčanim tijekovima pruža informaciju o promjenama financijskog položaja tijekom obračunskog razdoblja, a sastoji se od promjena novca i novčanih ekvivalenata od poslovnih aktivnosti, financijskih aktivnosti i ulagateljskih aktivnosti.

(5) Izvještaj o promjenama glavnice prikazuje promjene glavnice određenog datuma, koji može prikazivati ukupne promjene glavnice ili samo promjene s osnova kapitalnih transakcija.

(6) Računovodstvene politike i bilješke uz financijske izvještaje jesu računovodstvene politike odnosno trgovačkog društva odnosno potanja razrada i dopuna podataka iz bilance, izvještaja o dobiti, izvještaja o novčanim tijekovima i izvještaja o promjenama glavnice, s time da njihov sadržaj minimalno osigurava zahtjeve odgovarajućeg propisa ili preporuke nadležnog tijela EU o čemu svoje stavove iznosi nadležno tijelo osnovano u skladu s ovim Zakonom.

(7) Temeljni financijski izvještaji moraju pružiti istinit i fer pregled imovine, obveza, kapitala, financijskog položaja i dobiti ili gubitka trgovačkog društva.

(8) Temeljni financijski izvještaji čuvaju se trajno i u izvorniku.

(9) Početna bilanca pri osnivanju čuva se trajno i u izvorniku.

(10) Temeljni financijski izvještaji sastavljaju se za poslovnu godinu.

(11) Temeljni financijski izvještaji koji se sastavljaju za razdoblja u tijeku godine sastavljaju trgovačka društva za koja je to određeno zakonom, odlukom tijela nadležnog za vrijednosne papire, propisom ili odlukom nadležnog tijela EU-a, odlukom tijelu nadležnog za financijsko izvješćivanje, prema Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja ili prema samostalnoj odluci trgovačkog društva.

(12) Iznimno od stavka 10. ovoga članka poduzetnici sezonskog karaktera djelatnosti mogu financijske izvještaje sastavljati za poslovnu godinu koja je različita od kalendarske godine. Rješenje o tome izdaje ministar financija na zahtjev odnosno trgovačkog društva.

(13) Za financijske izvještaje odgovorna je uprava trgovačkog društva i ovlaštena osoba.

(14) Financijske izvještaje potpisuje predsjednik uprave trgovačkog društva odnosno osoba nadležna za trgovačko društvo utvrđena u sudskom registru.

VI.4. Sheme bilanci

Članak 18.

(1) Trgovačka društva osim banaka, financijskih organizacija i osiguravajućih te reosiguravajućih društava, sastavljaju bilancu sa minimalnim pozicijama kako slijedi:

AKTIVA**A. POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL****B. DUGOTRAJNA IMOVINA (STALNA SREDSTVA)****I. NEMATERIJALNA IMOVINA**

1. osnivački izdaci
2. troškovi istraživanja i razvoja
3. koncesije, patenti, licencije, zaštitni znaci i ostala slična prava i imovina
4. goodwill
5. predujmovi za nematerijalna sredstva
6. ostala nematerijalna imovina

II. MATERIJALNA IMOVINA

1. zemljište i šume
2. građevinski objekti
3. postrojenja i oprema (strojevi)
4. alati, pogonski i uredski inventar, namještaj i transportni uređaji (sredstva)
5. predujmovi za materijalna sredstva
6. materijalna sredstva u pripremi
7. stambene zgrade i stanovi
8. ostala materijalna imovina

III. FINANCIJSKA IMOVINA

1. dionice u ovisnim društvima
2. zajmovi ovisnim društvima
3. sudjelujući interesi (participacije)
4. zajmovi društvima s kojima je trgovačko društvo povezano sudjelujućim interesom
5. ulaganja koja se drže kao dugoročna imovina
6. ulaganja u vrijednosne papire
7. dani krediti, depoziti i kaucije
8. obvezna dugoročna ulaganja
9. otkup vlastitih dionica
10. ostala dugoročna ulaganja

IV. POTRAŽIVANJA

1. potraživanja od povezanih društava
2. potraživanja po osnovi prodaje na kredit
3. ostala potraživanja

C. KRATKOTRAJNA IMOVINA (obrtna sredstva)**I. ZALIHE**

1. sirovine i materijal
2. proizvodnja u tijeku (nedovršena proizvodnja i poluproizvodi)
3. trgovačka roba
4. gotovi proizvodi
5. predujmovi

II. POTRAŽIVANJA

1. potraživanja od kupaca
2. potraživanja od ovisnih društava
3. potraživanja od društava s kojima je trgovačko društvo povezano sudjelujućim interesom
3. potraživanja za više plaćene svote po osnovi dobiti
4. potraživanja od zaposlenih
5. potraživanja od države i drugih institucija
6. ostala potraživanja

III. FINANCIJSKA IMOVINA

1. dionice u ovisnim društvima
2. zajmovi društvima s kojima je trgovačko društvo povezano sudjelujućim interesom
3. vrijednosni papiri
4. dani krediti, depoziti i kaucije
5. otkup vlastitih dionica
6. ostala kratkoročna ulaganja

IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI**D. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNANI PRIHOD****E. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA****F. UKUPNA AKTIVA****G. IZVANBILANČNI ZAPISI****PASIVA****A. KAPITAL I REZERVE****I. UPISANI KAPITAL****II. PREMIJE NA EMITIRANE DIONICE (kapitalni dobitak)****III. REVALORIZACIJSKA REZERVA****IV. REZERVE**

1. zakonske rezerve
2. rezerve za vlastite dionice
3. statutarne rezerve
4. ostale rezerve

V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK**VI. DOBIT ILI GUBITAK TEKUĆE GODINE****B. REZERVIRANJA**

1. rezerviranja za mirovine i slične obveze
2. rezerviranja za poreze i doprinose
3. ostala rezerviranja

C. DUGOROČNE OBVEZE

1. obveze po osnovi dionice u ovisnim društvima
2. obveze po osnovi zajmova
3. obveze po osnovi konvertibilnih zajmova
4. obveze prema kreditnim institucijama
5. obveze prema dobavljačima
6. obveze prema ovisnim društvima
7. obveze prema društvima s kojima je trgovačko društvo povezano sudjelujućim interesom
8. obveze za dane kredite, depozite i kaucije
9. obveze za dugoročna ulaganja
10. obveze za predujmove
11. obveze po vrijednosnim papirima
12. ostale dugoročne obveze, uključivši porez i socijalno osiguranje

D. KRATKOROČNE OBVEZE

1. obveze prema ovisnim društvima
2. obveze po osnovi zajmova
3. obveze prema kreditnim institucijama
4. obveze za predujmove, depozite i jamstva
5. obveze prema dobavljačima
6. obveze prema mjenicama i čekovima
7. obveze prema zaposlenima

- 8. obveze za poreze, doprinose i druge pristojbe
- 9. obveze po osnovi udjela u rezultatu
- 10. ostale kratkoročne obveze
- E. OBRAČUNANI TROŠKOVI I ODGOĐENI PRIHOD
- F. UKUPNO PASIVA
- G. IZVANBILANČNI ZAPISI

(2) Banke i financijske organizacije sastavljaju bilancu sa sljedećim minimalnim pozicijama:

AKTIVA

- 1. novac u blagajni i saldo kod središnje banke
- 2. blagajnički zapisi i drugi odobreni zapisi za refinanciranje kod središnje banke:
 - a) blagajnički zapisi i slični vrijednosni papiri
 - b) drugi odobreni zapisi za refinanciranje kod centralne banke
- 3. zajmovi i predujmovi kreditnim institucijama:
 - a) otplativi na zahtjev
 - b) drugi zajmovi i predujmovi
- 4. zajmovi i predujmovi komitentima
- 5. dužnički vrijednosni papiri:
 - a) izdani od strane javnih tijela
 - b) izdani od strane zajmoprimaca
 - c) izdani vlastiti dužnički vrijednosni papiri
- 6. dionice i drugi vrijednosni papiri koji donose promjenjivi prihod
- 7. sudjelujući interesi:
 - a) sudjelujući interesi u kreditnim institucijama
 - b) ostali sudjelujući interesi.
- 8. udjeli u ovisnim društvima
 - a) dionice u kreditnim institucijama
 - b) dionice u ostalim ovisnim društvima
- 9. nematerijalna imovina
 - a) osnivački izdaci
 - b) goodwill
 - c) ostala nematerijalna imovina
- 10. materijalna imovina
 - a) zemljišta i građevinski objekti
 - b) postrojenja i oprema
 - c) namještaj, transportni uređaji i sl.
 - d) stambene zgrade i stanovi
 - e) ostala materijalna imovina
- 11. potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital
- 12. vlastite dionice
- 13. ostala imovina
- 13. plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunani prihod
- 14. ukupna aktiva
- 15. izvanbilančni zapisi

PASIVA

- 1. iznosi koji se duguju kreditnim institucijama
 - a) otplativi na zahtjev

- b) s dogovorenim datumima dospijeća ili s razdobljima opomene
- 2. iznosi koji se duguju komitentima
 - a) depoziti po osnovi štednje
 - a1) otplativi na zahtjev
 - a2)) s dogovorenim datumima dospijeća ili s razdobljima opomene
 - b) ostala dugovanja
- 3. dugovanja evidentirana certifikatima:
 - a) dužnički vrijednosni papiri u izdanju
 - b) ostala drugovanja
- 4. ostale obveze
- 5. obračunani troškovi i odgođeni prihod
- 6. rezerviranja za obveze i troškove
 - a) rezerviranja za mirovine i slične obveze
 - b) rezerviranja za poreze i doprinose
 - c) ostala rezerviranja
- 7. obveze drugoga reda
- 8. upisani kapital
 - a) uplaćeni kapital
 - b) kapital pozvan da se plati
- 9. premije na emitirane dionice (kapitalni dobitak)
- 10. rezerve
- 11. revalorizacijska rezerva
- 12. prenesena dobit ili gubitak
- 13. dobit ili gubitak tekuće godine
- 14. ukupno pasiva
- 15. izvanbilančne pozicije
 - 1. nepredviđene obveze
 - akcepti i odobrenja (garantni potpisi)
 - jamstva i imovina založena kao kolateralno jamstvo
 - 2. preuzete obveze
 - obveze proizašle iz transakcija prodaje
 - transakcije ponovne kupnje

(3) Osiguravajuća i reosiguravajuća društva sastavljaju bilancu sa sljedećim minimalnim pozicijama:

AKTIVA

A. POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL

B. NEMATERIJALNA IMOVINA

- 1. osnivački izdaci
- 2. goodwill
- 3. ostala nematerijalna imovina

C. ULAGANJA

I. ZEMLJIŠTA I GRAĐEVINSKI OBJEKTI

- 1. zemljišta i građevinski objekti za aktivnosti osiguravajućeg društva
- 2. ostala zemljišta i građevinski objekti

II. ULAGANJA U OVISNA DRUŠTVA I SUDJELUJUĆE INTERESE

1. dionice u ovisnim društvima
2. dužnički vrijednosni papiri koje su izdala ovisna društva
3. zajmovi ovisnim društvima
4. sudjelujući interesi.

III. OSTALA FINANCIJSKA ULAGANJA

1. dionice i drugi vrijednosni papiri koji donose promjenjivi prihod
2. dužnički vrijednosni papiri i drugi vrijednosni papiri s fiksnim prihodom
3. sudjelovanja u zajedničkim ulaganjima
4. zajmovi jamčeni hipotekom
5. ostali zajmovi
6. depoziti kod kreditnih institucija

IV. DEPOZITI KOD PREUZETOG POSLOVANJA OSIGURANJA U REOSIGURANJE

D. ULAGANJA ZA RAČUN I RIZIK VLASNIKA POLICA ŽIVOTNOG OSIGURANJA

E. POTRAŽIVANJA

I. POTRAŽIVANJA IZ VLASTITIH POSLOVA OSIGURANJA ·

1. od osiguranika
2. od zastupnika - posrednika osiguranja
3. ostala potraživanja iz vlastitih poslova osiguranja

II. POTRAŽIVANJA IZ POSLOVA REOSIGURANJA

III. OSTALA POTRAŽIVANJA

F. OSTALA IMOVINA

I. MATERIJALNA IMOVINA

1. postrojenja i oprema (strojevi)
2. alati, pogonski i uredski inventar, namještaj i transportni uređaji (sredstva)
3. predujmovi za materijalna sredstva
4. materijalna sredstva u pripremi
5. stambene zgrade i stanovi
6. ostala materijalna imovina

II. NOVAC U BANCIMA I U BLAGAJNAMA

II. VLASTITE DIONICE

III. OSTALA IMOVINA

G. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNANI PRIHOD

1. obračunane kamate i najamnine
2. razgraničeni troškovi pribave
 - 2.1. životno osiguranje
 - 2.2. neživotno osiguranje
3. ostala razgraničenja

H. UKUPNO AKTIVA

I. IZVANBILANČNI ZAPISI

PASIVA

A. KAPITAL I REZERVE

I. UPISANI KAPITAL

- a) uplaćeni kapital
- b) kapital pozvan da se plati

II. PREMIJA NA EMITIRANE DIONICE (kapitalni dobitak)

III. REVALORIZACIJSKA REZERVA

IV. REZERVE

IV. PRENESENA DOBIT ILI GUBITAK

V. DOBIT ILI GUBITAK TEKUĆE GODINE**B. OBVEZE DRUGOG REDA****C. TEHNIČKA REZERVIRANJA****I. rezerviranja za nezaređene premije**

a) bruto iznos

b) udio za poslove osiguranja predane u reosiguranje

2. matematička rezerva životnog osiguranja

a) bruto iznos

b) udio za poslove predane u reosiguranje

3. rezerva štete

a) bruto iznos

b) udio reosiguratelja

4. rezerviranja za povrate premija ovisne i neovisne o rezultatu

a) bruto iznos

b) udio reosiguratelja

5. zakonski propisano rezerviranje za kolebanje šteta**6. ostala osigurateljno-tehnička rezerviranja**

a) bruto iznos

b) udio reosiguratelja

D. NEOSIGURATELJSKO-TEHNIČKA REZERVIRANJA**1. rezerviranja za mirovine i slične obveze****2. rezerviranja za oporezivanja****3. ostala rezerviranja****E. DEPOZITI ZADRŽANI IZ POSLA PREDANOG U REOSIGURANJE****F. OSTALE OBVEZE**

a) prema ovisnim društvima

b) prema društvima s kojima je osiguravajuće društvo povezano na temelju sudjelujućeg interesa

1. zajmovi**2. obveze prema kreditnim institucijama****3. obveze iz samostalno zaključenih poslova osiguranja****4. obveze nastale iz djelatnosti reosiguranja****5. ostali vjerovnici, uključujući porez i socijalno osiguranje****G. OBRAČUNANI TROŠKOVI I ODGOĐENI PRIHOD****H. UKUPNO PASIVA****I. IZVANBILANČNI ZAPISI****VI.5. Sheme izvještaja o dobiti****Članak 19.**

(1) Trgovačka društva osim banaka, financijskih organizacija i osiguravajućih te reosiguravajućih društava, sastavljaju izvještaj o dobiti sa sljedećim minimalnim pozicijama:

1. prihodi od prodaje

2. prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, roba i usluga

3. ostali poslovni prihodi

4. promjena vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda

5. materijalni troškovi
 - a) troškovi sirovina i materijala
 - b) troškovi prodane robe
 - c) ostali vanjski troškovi (troškovi usluga)
6. troškovi osoblja
 - a) nadnice i plaće
 - b) troškovi poreza, socijalnog i mirovinskog osiguranja i drugo
7. amortizacija i vrijednosno usklađivanje dugotrajne imovine
8. vrijednosno usklađivanje kratkotrajne imovine
9. rezerviranja troškova i rizika
10. ostali troškovi poslovanja
11. a) prihodi od sudjelujućih interesa s povezanim poduzećima
- b) prihodi od sudjelujućih interesa s nepovezanim poduzećima
12. a) prihodi od ostalih ulaganja i zajmova iz okvira stalne imovine s povezanim poduzećima
- b) prihodi od ostalih ulaganja i zajmova iz okvira stalne imovine s nepovezanim poduzećima
13. a) prihodi od ostalih interesa i slični prihodi s povezanim poduzećima
- b) prihodi od ostalih interesa i slični prihodi s nepovezanim poduzećima
14. a) kamate, tečajne razlike i slični troškovi iz odnosa s povezanim poduzećima
- b) kamate, tečajne razlike i slični troškovi iz odnosa s nepovezanim poduzećima
15. dobit ili gubitak iz redovnog poslovanja prije oporezivanja,
16. porez na dobit ili gubitak iz redovnog poslovanja
17. dobit ili gubitak iz redovnog poslovanja poslije oporezivanja
18. izvanredni prihodi
19. izvanredni rashodi
20. dobit ili gubitak iz izvanrednih aktivnosti
21. porez na izvanrednu dobit i gubitak
22. ostali porezi koji nisu iskazani u prethodnim pozicijama
23. dobit ili gubitak financijske godine.

(2) Banke i financijske organizacije sastavljaju izvještaj o dobiti sa sljedećim minimalnim pozicijama:

1. prihodi od kamata i slični prihodi
2. troškovi kamata i slični troškovi
3. prihodi od vrijednosnih papira
 - a) prihodi od dionica i drugih vrijednosnih papira koji donose promjenljivi prihod
 - b) prihodi od sudjelujućih interesa
 - c) prihodi od dionica u povezanim poduzećima
4. prihodi od provizija
5. troškovi provizija
6. neto dobit ili gubitak financijske djelatnosti
7. ostali prihodi
8. opći administrativni troškovi
 - a) troškovi osoblja
 - nadnice i plaće
 - troškovi poreza, socijalnog osiguranja i dr.
 - b) ostali administrativni troškovi
9. amortizacija
10. ostali troškovi

11. vrijednosna usklađivanja koja se odnose na zajmove i predujmove i rezerviranja za nepredviđene obveze i za druge obveze
12. vrijednosna ponovna usklađivanja koja se odnose na zajmove i predujmove i rezerviranja za nepredviđene obveze i za druge obveze
13. vrijednosna usklađivanja koja se odnose na prenosive vrijednosne papire koji se posjeduju kao stalna financijska imovina sudjelujuće interese i dionice u povezanim poduzećima
14. vrijednosna ponovna usklađivanja koja se odnose na prenosive vrijednosne papire koji se posjeduju kao stalna financijska imovina, sudjelujuće interese i dionice u nepovezanim poduzećima
15. dobit ili gubitak iz redovnih aktivnosti
16. porez na dobit ili gubitak iz redovnih aktivnosti
17. dobit ili gubitak redovnih aktivnosti poslije oporezivanja
18. izvanredni prihodi
19. izvanredni rashodi
20. dobit ili gubitak iz izvanrednih aktivnosti
21. porez na izvanrednu dobit ili gubitak
22. izvanredna dobit ili gubitak poslije oporezivanja
23. ostali porezi koji nisu prikazani pod prethodnim pozicijama
24. dobit ili gubitak tekuće godine.

(3) Osiguravajuća i reosiguravajuća društva sastavljaju izvještaj o dobiti sa sljedećim minimalnim pozicijama:

I. TEHNIČKI RAČUN - POSLOVI NEŽIVOTNOG OSIGURANJA

1. premije
 - a) bruto premije - zaračunate
 - b) minus - iznosi predani u reosiguranje
 - c) promjene prijenosnih premija i ukoliko nacionalno zakonodavstvo dopušta, iskazivanje u obveze pod C. I. rezerviranje za moguće gubitke - za rizike koji još nisu istekli ili (-) neto bez udjela reosiguratelja
 - d) prihodovane - zarađene premije (rezultat od a), b) i c)
2. ostali tehnički prihodi, neto bez udjela reosiguratelja
3. raspoređeni prihodi od ulaganja (+) III. Še) - Tehnički prihodi od kamata
4. izdaci za osigurane slučajeve
 - a) isplate za osigurane slučajeve - za odštete (štete)
 - (aa) bruto iznos
 - (ab) udio reosiguratelja (-)
 - (ac) neto iznos rezultat od (aa) i (ab)
 - b) promjena rezerviranja za štete za vlastiti račun - bez udjela reosiguratelja /(+) ili (-)/
 - c) izdaci za osigurane slučajeve za vlastiti račun rezultat od a) i b)
5. promjene u drugim osigurateljsko-tehničkim rezerviranjima, za vlastiti račun - bez udjela reosiguratelja
 - a) promjena u rezerviranjima za moguće gubitke za rizike koji nisu istekli (osim ako je uključena pod 1 /(c) (+) ili (-)/
 - b) promjene u ostalim osigurateljsko-tehničkim rezerviranjima koje nisu prikazane pod ostalim stavkama /(+) ili (-)/
 - c) rezultat od (a) i (b) /(+) ili (-)
6. izdaci za povrat premija za vlastiti račun - bez udjela reosiguratelja
 - a) neovisni o rezultatu

b) ovisni o rezultatu

7. poslovni rashodi - izdaci za obavljanje djelatnosti

a) troškovi pribave od čega: provizije

b) troškovi uprave - administrativni troškovi

c) provizije (od) reosiguranja (reosiguratelja) i udjeli u dobiti (-)

d) promjene razgraničenih troškova pribave (+) ili

e) poslovni rashodi, neto od reosiguranja. Izdaci za obavljanje djelatnosti

- za vlastiti račun

rezultat od a), b), c) i d)

8. ostali osigurateljsko-tehnički izdaci za vlastiti račun

- bez udjela reosiguratelja

9. međuzbroj (prvi tehnički rezultat)

10. promjene u rezerviranjima i rezervama za kolebanje šteta

a) promjene u zakonskim ili statutarnim propisanim rezerviranjima za kolebanja štete /(+) ili (-)/

b) promjene u drugim rezerviranjima i rezervama za kolebanje štete /(+) ili (-)/

c) rezultat od a) ili b)

11. međuzbroj (drugi tehnički rezultat) (III.I)

II. OSIGURATELJSKO-TEHNIČKI RAČUN - POSLOVI ŽIVOTNOG OSIGURANJA

1. premije

a) bruto zaračunate premije

b) minus - udio reosiguratelja (-)

c) promjene prijenosnih premija za vlastiti račun /(+) ili (-)/

d) prihodovane premije /rezultat od a), b) i c)/

2. prihodi od ulaganja

a) prihodi od sudjelujućeg interesa (sudjelovanja), u tome od povezanog poduzeća

b) prihodi od ulaganja

(ba) prihodi od zemljišta i građevinskih objekata (bb) prihodi od drugih ulaganja

c) prihodi od pripisa (povećanje vrijednosti)

d) dobit od prodaje - realizacije kapitalnog ulaganja

3. nerealizirani dobiti od ulaganja

4. ostali osigurateljsko-tehnički prihodi

5. međuzbroj: ukupni osigurateljsko-tehnički prihodi

6. izdaci za osigurane slučajeve

a) isplate za osigurane slučajeve - za odštete

(aa) bruta iznos.

(ab) udio reosiguratelja (-)

(ac) neto iznos /rezultat od (aa) i (ab)/

b) promjene rezerviranja za štetu za vlastiti račun /(+) ili (-)%

c) izdaci za osigurane slučajeve za vlastiti račun /rezultat od a) i b)/

7. promjene u osigurateljsko-tehničkim rezerviranjima za vlastiti račun ako nisu prikazane pod I.c) ili 6.b)

a) matematička rezerva životnog osiguranja za vlastiti račun /(+) ili (-)/

b) ostala osigurateljsko-tehnička rezerviranja za vlastiti račun (+) ili (-)/

8. izdaci za povrat premija za vlastiti račun

a) ovisni o rezultatu

b) neovisni o rezultatu

9. poslovni rashodi - izdaci za obavljanje djelatnosti

- a) troškovi pribave (od čega provizije),
- b) troškovi uprave - administrativni troškovi
- c) provizije (od) reosiguranja (reosiguratelja) i udjeli u dobiti (-)
- d) promjene razgraničenih troškova pribave /(+) ili
- c) poslovni rashodi, neto od reosiguranja ili izdaci za obavljanje djelatnosti - za vlastiti račun /rezultat od a), b), c) i d)/
- 10. izdaci za kapitalna ulaganja
 - a) troškovi, uključujući kamate, koji se odnose na zemljišta i građevinske objekte
 - b) ostali troškovi vezani na upravljanje ulaganjima, uključujući kamate
 - c) usklađivanje, vrijednosti :
 - d) gubici ostvareni pri prodaji - realizaciji kapitalnog ulaganja
- 11. nerealizirani gubici na ulaganjima
- 12. ostali osigurateljsko-tehnički izdaci
- 13. raspoređeni prihod od ulaganja prenesen na netehnički račun (III.5.) (-)
- 14. međuzbroj : tehnički rezultat (III. - 2.)
- III. NETEHNIČKIRAČUN - UKUPNI OBRAČUN
- 1. rezultat tehničkog računa - neživotno osiguranje(1.11.)
- 2. rezultat tehničkog računa - poslovi životnog osiguranja (11.14.)
- 3. prihod od ulaganja
 - a) prihod od sudjelujućih interesa (sudjelovanja), u tome od povezanih poduzeća
 - b) prihodi od ostalih ulaganja, u tome od povezanih poduzeća
 - (ba) prihodi od zemljišta i građevinskih objekata
 - (bb) prihodi od drugih ulaganja
 - (bc) prihodi od pripisa (povećanja vrijednosti)
 - (bd) dobit od prodaje - realizacije kapitalnog ulaganja -
- 4. nerealizirani dobiti od ulaganja
- 5. raspoređene kamate - prinos od ulaganja od II.13 (+)
- 6. izdaci za kapitalna ulaganja
 - a) troškovi, uključujući kamate, koji se odnose na zemljište i građevinske objekte
 - b) ostali troškovi vezani na upravljanje ulaganjima, uključujući kamate
 - c) usklađivanje vrijednosti ulaganja
 - d) gubici ostvareni kod prodaje - realizacije kapitalnog ulaganja
- 7. nerealizirani gubici na ulaganjima
- 8. raspoređeni prihodi od ulaganja (1.3.) prihodi tehničkih sredstava od kamata
- 9. ostali prihodi
- 10. ostali izdaci, uključujući usklađivanja vrijednosti
- 11. porez na rezultat redovnih poslovnih djelatnosti
- 12. rezultat redovnih poslovnih djelatnosti poslije oporezivanja
- 13. izvanredni prihodi
- 14. izvanredni rashodi
- 15. financijski rezultat izvanrednih prihoda i rashoda
- 16. porez na financijski rezultat izvanrednih prihoda i rashoda
- 17. ostali porezi koji nisu prikazani pod prethodnim pozicijama
- 18. rezultat financijske godine.

Članak 20.

(1) Velika trgovačka društva, trgovačka društva koja svojim vrijednosnim papirima kotiraju na domaćim ili inozemnim burzama, trgovačka društva koja izdaju dužničke

vrijednosne papire i druga trgovačka društva koja su to obvezna prema zakonu sastavljaju svoje financijske izvještaje prema Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja s time da se osiguravaju najmanje pozicije bilance i izvještaja o dobiti iz članka 18. i 19. ovoga Zakona.

(2) Mala trgovačka društva, osim trgovačkih društava iz stavka 1. ovoga članka sastavljaju skraćenu bilancu tako da popunjavaju pozicije označene slovima i rimskim brojevima iz članka 18. stavka 1.

(3) Mala trgovačka društva, osim trgovačkih društava iz stavka 1. ovoga članka sastavljaju skraćeni izvještaj o dobiti sa sljedećim minimalnim pozicijama:

1. prihodi iz osnovne djelatnosti
2. rashodi osnovne djelatnosti
3. prihodi iz drugih aktivnosti
4. rashodi drugih aktivnosti
5. izvanredni prihodi
6. izvanredni rashodi
7. dobit ili gubitak prije oporezivanja
8. porez na dobit ili gubitak
9. dobit ili gubitak financijske godine.

VI. 6. Godišnje izvješće

Članak 21.

(1) Velika trgovačka društva, trgovačka društva koja svojim vrijednosnim papirima kotiraju na domaćim ili inozemnim burzama, trgovačka društva koja izdaju dužničke vrijednosne papire i druga trgovačka društva koja su to obvezna prema zakonu sastavljaju godišnje izvješće.

(2) Godišnje izvješće iz stavka 1. ovoga članka, povrh temeljnih financijskih izvještaja, obvezno sadrži osnovne podatke o trgovačkom društvu, fer pregled razvoja i uspješnosti poslovanja i položaja trgovačkog društva, opis svih značajnih poslovnih događaja nastalih u poslovnoj godini, iskaz upravnog tijela o istinitom i fer pregledu imovine, obveza, prihoda i rashoda te poslovnog rezultata, aktivnosti na području istraživanja i razvoja, vjerodostojni i vjerojatni pregled razvoja poslovanja, informacije o stjecanju vlastitih dionica, informaciju o zaštiti okoliša i zaposlenosti, mišljenje revizora o obavljenoj reviziji i druge informacije koje prezentira trgovačko društvo.

(3) Godišnje izvješće po potrebi sadrži i nefinancijske informacije.

(4) Godišnje izvješće također podliježe obvezi revizije.

(5) Godišnje izvješće iz stavka 1. ovoga članka donosi uprava trgovačkog društva, a potpisuje ga i jamči za njegovu točnost predsjednik uprave odnosno osoba nadležna za trgovačko društvo utvrđena u sudskom registru.

VII. Konsolidacija financijskih izvještaja

Članak 22.

(1) Trgovačko društvo koje je matica odnosno koje ima većinu dioničara ili glasačkih prava u drugom ovisnom društvu ili koje ima pravo imenovati ili smjenjivati većinu članova uprave ili nadzornog tijela te koji ima značajan utjecaj obvezan je sastavljati i prezentirati konsolidirani financijski izvještaj.

(2) Konsolidacija se provodi prema računovodstvenim pravilima odnosno standardima koji uređuju konsolidaciju.

(3) Trgovačko društvo koje sastavlja konsolidirane financijske izvještaje sastavlja i prezentira godišnje konsolidirano financijsko izvješće.

(4) Konsolidirani financijski izvještaji sastavljaju se za poslovnu godinu.

(5) Za konsolidiranje financijske izvještaje odgovorno je upravno tijelo trgovačkog društva i nadležna ovlaštena osoba upravnog tijela.

(6) Konsolidirane financijske izvještaje potpisuje predsjednik uprave trgovačkog društva odnosno osoba nadležna za trgovačko društvo utvrđena u sudskom registru.

(7) Konsolidirani financijski izvještaji podliježu obvezi revizije.

VIII. Donošenje, predočenje i objavljivanje financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća**Članak 23.**

(1) Financijske izvještaje, godišnje izvješće i konsolidirane financijske izvještaje donosi uprava trgovačkog društva.

(2) Financijske informacije iz stavka 1. ovoga članka uprava trgovačkog društva predočuje vlasnicima na odobrenje.

(3) Financijski izvještaji i godišnje izvješće iz stavka 1. ovoga članka za mala i srednje velika trgovačka društva predočuju se vlasnicima najkasnije u roku od četiri mjeseca nakon isteka poslovne godine.

(4) Financijski izvještaji i godišnje izvješće iz stavka 1. ovoga članka za velika trgovačka društva predočuju se vlasnicima najkasnije u roku od pet mjeseca nakon isteka poslovne godine.

(5) Konsolidirani financijski izvještaji i konsolidirano godišnje izvješće predočuju se vlasnicima najkasnije u roku od šest mjeseca nakon isteka poslovne godine.

(6) Financijski izvještaji i godišnje izvješće iz stavka 1. ovog članka te konsolidirani financijski izvještaji i konsolidirano godišnje izvješće koji predočuju vlasnicima obvezno sadrži i mišljenje revizora o tim financijskim informacijama.

(7) Velika trgovačka društva, srednje velika trgovačka društva koja su dionička društva, trgovačka društva koja svojim vrijednosnim papirima kotiraju na domaćim ili inozemnim burzama, trgovačka društva koja izdaju dužničke vrijednosne papire i druga trgovačka društva koja su to obvezna prema zakonu objavljuju svoje financijske izvještaje.

(8) Objavljivanje financijskih izvještaja iz stavka 7. ovog članka ne zamjenjuje dostavu financijskih izvještaja u registar koje je uređeno odgovarajućim zakonom.

(9) Trgovačka društva iz stavka 7. ovog članka objavljuju svoje financijske izvještaje zajedno s mišljenjem revizora najkasnije u roku od 15 dana nakon što su financijski izvještaji ispravno prihvaćeni i odobreni.

(10) Trgovačka društva mogu svoje financijske izvještaje i druge financijske informacije objavljivati i na Internet stranicama.

IX. Vijeće za financijsko izvješćivanje

Članak 24.

(1) Osniva se Vijeće za financijsko izvješćivanje koje je u skladu s odredbama ovoga Zakona nadležno za računovodstvo, računovodstvene standarde, reviziju, primjenu i provedbu sustava financijskog izvješćivanja, osiguranje sustava kvalitete revizije, licenciranje revizora i revizorskih firmi te druga područja uređena zakonom i odlukom Vlade Republike Hrvatske.

(2) Sastavni dijelovi Vijeća iz stavka 1. ovog članka jesu odbori čija je osnovna djelatnost uređena stavcima 3. do 6. ovoga članka.

(3) Odbor za računovodstvo prevodi Međunarodne standarde financijskog izvješćivanja, sastavlja Računovodstvene standarde za mala i srednje velika trgovačka društva temeljena na Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja (ili koristeći odgovarajuće standarde priznate međunarodne organizacije) odnosno u skladu sa propisima i zahtjevima EU, sastavlja po potrebi Okvirni kontni plan i druge aktivnosti za koje je dobio ovlasti.

(4) Odbor za reviziju prevodi Međunarodne revizijske standarde, priprema stanovita objašnjenja u vezi, nadležan je osiguranje sustava kvalitete kontrole obavljene revizije te obavlja i druge aktivnosti za koje je dobio ovlasti.

(5) Odbor za sustav financijskog izvješćivanja nadležan je za ispravnu provedbu sustava uređen zakonima kojim je uređeno računovodstvo, revizija, i područja povezana uz to, nadležan je predlagati mjere prisile te obavlja i druge aktivnosti za koje je dobio ovlasti.

(6) Odbor za licenciranje i disciplinske mjere nadležan je za licencije revizora i revizorskih firmi, disciplinske mjere prema revizorima i računovođama u javnom djelovanju, sastavlja Pravila etike temeljena na Kodeksu etike IFAC-a te obavlja i druge aktivnosti za koje je dobio ovlasti.

(7) Predsjednika Vijeća iz stavka 1. ovoga članka, predsjednike odbora iz članaka 3. do 6. ovoga članka i ostale članove Vijeća odnosno odbora imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra financija. Prilikom imenovanja članova Vijeća odnosno odbora Vlada određuje njihov broj i vrijeme na koje se imenuju.

(8) Odbori iz stavaka 2. do 7. odgovorni su za svoj rad Vijeću iz stavka 1. ovog članka.

(9) Odbori stavka 2. do 7. ovoga članka dva puta godišnje dostavljaju izvještaje o svojem radu Vijeću iz stavka 1. ovoga članka, a Vijeće jednom godišnje dostavlja izvještaj o svojem radu Vladi Republike Hrvatske.

(10) Vijeće iz stavka 1. ovoga članka donosi Statut kojim se uređuje načinu rada, donošenje odluka, koordiniranje aktivnosti i imenovanje članova odbora iz stavka 2. do 6. ovoga članka te ostale pojedinosti djelovanja, a potvrđuje ga Vlada Republike Hrvatske.

(11) Aktivnosti Vijeća iz stavka 1. ovoga članka financiraju se iz državnog proračuna, a Vijeće može primati i donacije.

X. Revizija financijskih izvještaja

Članak 25.

(1) Financijski izvještaji odnosno konsolidirani financijski izvještaji i godišnja izvješća velikih trgovačkih društava, srednje velikih trgovačkih društava koja su dionička društva, trgovačkih društava koja svojim vrijednosnim papirima kotiraju na domaćim ili inozemnim burzama, trgovačkih društava koja izdaju dužničke vrijednosne papire i drugih trgovačkih društava koja su to obvezna prema zakonu podliježu reviziji svake godine.

(2) Financijski izvještaji malih trgovačkih društava koji su dionička društva podliježu reviziji jednom u tri godine.

(3) Financijski izvještaji ostalih trgovačkih društva podliježu reviziji u obliku pregleda financijskih izvještaja svake treće godine.

(4) Reviziju iz stavka 1. ovoga članka obavljaju revizorske firme prema zakonu kojim je uređena revizija.

XI. Jezik i valutna jedinica

Članak 26.

Poslovne knjige, financijski izvještaji, godišnje izvješće i druge financijske informacije sastavljaju se na hrvatskom jeziku i u hrvatskoj valutnoj jedinici.

XII. Kaznene odredbe

Članak 27.

(1) Novčanom kaznom za prekršaj u iznosu od 300,00 kuna do 10.000,00 kuna ili kaznom zatvora od tri dana do najdulje šezdeset dana kaznit će se odgovorna osoba pravne osobe koja u financijskom izvještaju pravne osobe namjerno neistinito iskazuje stanje imovine, obveza ili prihoda i rashoda s namjerom da se stekne imovinska korist za nečiji račun ili nekome nanese šteta.

(2) Za kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se pravna osoba novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 100.000,00 kuna.

Članak 28.

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 kuna do 100.000,00 kuna ili do visine od 50 posto od svote iskazane u toj nevjerodostojnoj dokumentaciji kaznit će se za prekršaj pravna osoba u čijim poslovnim knjigama knjigovodstveni događaji budu utemeljeni na nevjerodostojnoj dokumentaciji.

(2) Novčanom kaznom od 300,00 kuna do 10.000,00 kuna ili kaznom zatvora od tri dana do šezdeset dana kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka odgovorna osoba pravne osobe.

Članak 29.

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 kuna do 100.000,00 kuna ili do visine od 20 posto vrijednosti imovine i obveza koje nisu popisane i usklađene s poslovnim knjigama kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja ne provodi popis imovine i obveza, te stvarno stanje ne iskazuje u poslovnim knjigama.

(2) Novčanom kaznom od 300,00 kuna do 10.000,00 kuna ili kaznom zatvora od tri dana do šezdeset dana kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka odgovorna osoba pravne osobe.

Članak 30.

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 kuna do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- 1.1. ne kontrolira knjigovodstvene isprava prije unosa u poslovne knjige (članak 5.),
- 1.2. ne čuva knjigovodstvene isprave (članak 6.),
- 1.3. ne vodi poslovne knjige (članak 7.),
- 1.4. ne vodi poslovne knjige pomoću elektroničkog računala a ne osigurava podatke unosa na odgovarajuće nositelje (članak 8.),
- 1.5. ne obavlja raspored konta u glavnoj knjizi prema kontnom planu (članak 9.),

- 1.6. ne otvara poslovne knjige prema odredbama ovoga Zakona (članak 10.),
- 1.7. ne zaključuju poslovne knjige prema odredbama ovoga Zakona (članak 11.),
- 1.8. ne obavlja popis imovine i obveza prema odredbama ovoga Zakona (članak 12. i 13.),
- 1.9. ne provede razvrstavanje trgovačkog društva prema odredbama ovoga Zakona (članak 14.),
- 1.10. ne primjenjuje općeprihvaćena računovodstvena načela (članak 15.),
- 1.11. ne primjenjuje Međunarodne standarde financijskog izvješćivanja odnosno Standarde financijskog izvješćivanja (članak 17.),
- 1.12. ne sastavlja temeljne financijske izvještaje (članak 17.),
- 1.13. ne primjenjuje propisane sheme bilance (članak 18.),
- 1.14. ne primjenjuje propisane sheme izvještaja o dobiti (članak 19.),
- 1.15. ne sastavlja financijske izvještaje prema odredbama ovoga Zakona (članak 20.),
- 1.16. ne sastavlja godišnje izvješće prema odredbama ovoga Zakona (članak 21.),
- 1.17. ne provodi konsolidaciju (članak 22),
- 1.18. ne donosi, predložuje i objavljuje financijske izvještaje i godišnje izvješće prema odredbama ovoga Zakona (članak 23.),
- 1.19. ne provodi odluke Vijeća za financijsko izvješćivanje (članak 24.),
- 1.20. ne obavi reviziju prema odredbama ovoga Zakona (članak 25.)
- 1.21. ne sastavlja financijske izvještaje i godišnje izvješće na hrvatskom jeziku i u hrvatskoj valutnoj jedinici prema odredbama ovoga Zakona (članak 26.).

(2) Novčanom kaznom od 300,00 kuna do 10.000,00 kuna ili kaznom zatvora od tri dana do šezdeset dana kaznit će se za prekršaj iz stavka (1). ovoga članka odgovorna osoba pravne osobe.

(3) Članak 27. i 28. te stavak (2) ovog članka na odgovarajući način se odnosi i na fizičke osobe koje su obvezne primjenjivati odredbe ovog Zakona

XIII. Zastara

Članak 31.

- (1) Prekršajni postupak za prekršaje predviđene ovim zakonom se ne može pokrenuti nakon proteka tri godine od dana kada je radnja prekršaja dovršena
- (2) Zastara nastupa u svakom slučaju kada od dana dovršenja radnje prekršaja protekne šest godina.
- (3) Na tijek i prekid zastare pokretanja prekršajnog postupka te na zastaru izvršenja prekršajne kazne primjenjuju se odredbe Zakona o prekršajima.

XIV. Prijelazne i završne odredbe

Članak 32.

(1) Trgovačka društva na koja se odnosi ovaj Zakon obvezna su sastaviti početnu bilancu sa stanjem na dan 1. siječnja 2004. sukladno odredbama ovoga Zakona.

(2) Vlada Republike Hrvatske obvezna je najkasnije u roku od 30 dana od donošenje ovoga Zakona imenovati članove Vijeća za financijsko izvješćivanje, predsjednika i potpredsjednike Vijeća kao i predsjednike odbora.

(3) Vijeće za financijsko izvješćivanje obvezno je prije početka primjene ovoga Zakona donijeti akte koje donosi prema odredbama ovoga Zakona.

(4) Vijeće za financijsko izvješćivanje obvezno je prije početka primjene ovoga Zakona donijeti Standarde financijskog izvješćivanja i objaviti ih u Narodnim novinama.

Članak 33.

(1) Danom imenovanja Vijeća za financijsko izvješćivanje prestaje s radom Hrvatski odbor za računovodstvo i računovodstvene standarde, a Vijeće za financijsko izvješćivanje preuzima njegova prava i obveze.

(2) Do dana imenovanja Vijeća za financijsko izvješćivanje njegove poslove određene odredbama ovoga Zakona obavlja Hrvatski odbor za računovodstvo i računovodstvene standarde.

Članak 34.

(1) Vlada Republike Hrvatske donosit će odluke u vezi primjene Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja.

(2) Odluka iz stavka 1. ovoga članka može se odnositi na sve ili samo na pojedini standard Međunarodnog standarda financijskog izvješćivanja.

(3) Odluku u vezi primjene pojedinog ili svih Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja mora biti u skladu s propisom ili odlukom nadležnog tijela Europske unije u vezi s time.

(4) Prijedlog odluke iz stavka 1. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske donosi na prijedlog Vijeća za financijsko izvješćivanje ili ministra financija.

Članak 35.

(1) Danom primjene ovog Zakona prestaje važiti Zakon o računovodstvu ("Narodne novine" broj 90/92)

(2) Do stupanja na snagu Uredbe iz članka 1. stavka 5. ovog zakona primjenjuje se Uredba o računovodstvu neprofitnih organizacija ("Narodne novine", broj 112/93) kao i propisi doneseni na temelju te Uredbe.

XV. Stupanje na snagu

Članak 36.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmi dan od dana objave u "Narodnim novinama", a primjenjuje se od 1. siječnja 2004. godine.

O b r a z l o ž e n j e

1. Članak 1.

Odredbom članka 1. propisuje se da je obveznik primjene ovog Zakona svako trgovačko društvo definirano prema Zakonu koji uređuje trgovačka društva. To je Zakon o trgovačkim društvima ("Narodne novine" broj 111/93 i 34/99) koji propisuje da je trgovačko društvo pravna osoba koja samostalno trajno obavlja gospodarsku djelatnost radi ostvarivanja dobiti proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu, a čije su osnivanje i ustroj uređeni ovim Zakonom. Trgovačka društva jesu javno trgovačko društvo, komanditno društvo, dioničko društvo i društvo s ograničenom odgovornošću. Propisuje se da se odredbe ovog Zakona odnose i na organizacijske dijelove domaćeg trgovačkog društva u inozemstvu, ako za njih prema propisima odnosne države ne postoji obveza vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja financijskih izvješća. Propisuje se da se odredbe ovog Zakona odnose i na podružnice inozemnih trgovačkih društava (inozemno trgovačko društvo je trgovačko društvo koje je osnovano po pravu zemlje u kojoj ono ima registrirano zemljište izvan Republike Hrvatske, koja da bi mogla obavljati djelatnosti na području Republike Hrvatske moraju osnovati i upisati u trgovački registar svoje podružnice sa sjedištem Republici Hrvatskoj (članci 612. i 613. Zakona o trgovačkim društvima). Propisuje se da se odredbe ovog Zakona odnose i na fizičke osobe koje su obveznici poreza na dobit. To su trgovci pojedinci (fizičke osobe koje samostalno obavljaju gospodarsku djelatnost u skladu s propisima o obrtu) iz članka 3. stavak 1. Zakona o trgovačkim društvima, pod uvjetima iz članka 2. stavak 5. Zakona o porezu na dobit ("Narodne novine", broj 127/2000).

Odredbom članka 1. stavak 6. propisuje se značenje izraza koji se koriste u ovom Zakonu.

2. Članci 2., 3., 4., 5. i 6.

Ovim odredbama uređuje se knjigovodstvo trgovačkog društva (prikupljanje i obrada podataka i knjigovodstvene isprave). Svaki podatak koji se unosi u poslovne knjige (knjige određene odredbom članka 7. ovoga Zakona) mora biti utemeljen na urednim i vjerodostojnim knjigovodstvenim ispravama, pri čemu se knjigovodstvena isprava označava kao pisani dokaz o nastaloj poslovnoj promjeni. Za istinitost knjigovodstvene isprave i realno prikazivanje poslovne promjene odgovorno je trgovačko društvo odnosno nadležni organ trgovačkog društva i osoba na koju je prenesena ovlast. Ako je isprava sastavljena elektroničkim putem umjesto izvornog potpisa isprava ima faksimil ili drugu prepoznatljivu oznaku osoba koje su sastavile ispravu (elektronički potpis – prema Zakonu o elektroničkom potpisu /"Narodne novine", broj 10/2002/ elektronički potpis je skup podataka koji služe za identifikaciju potpisnika i potvrdu vjerodostojnosti potpisanog elektroničkog zapisa). Ovim odredbama propisuje se obaveza i način kontrole knjigovodstvenih isprava prije unosa podataka iz tih isprava u poslovne knjige, te obaveza čuvanja knjigovodstvenih isprava.

3. Članci 7., 8., 9., 10. i 11.

Ovim odredbama propisuje se koje poslovne knjige (dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige) je dužno voditi trgovačko društvo, obveza vođenja poslovnih knjiga prema načelu sustava dvojnog knjigovodstva (evidentiranje poslovnog događaja na dva računa), uvjeti koji moraju biti ispunjeni da bi se podaci vodili u poslovnim knjigama, obveza da se raspored konta (računa) temelji na unaprijed pripremljenom kontnom planu, kojeg sastavlja trgovačko društvo prema svojim potrebama, razdoblje za koje se vode poslovne knjige (poslovna godina koja je jednaka kalendarskoj godini), zaključivanje i čuvanje poslovnih knjiga.

4. Članak 12. i 13.

Propisuje se obveza kada je trgovačko društvo obvezno popisati svoju imovinu i obveze.

5. Članak 14.

Ovom odredbom se trgovačka društva rasvrstavaju na mala, srednje velika i velika i određuju kriteriji za ovakovo njihovo razvrstavanje, klasifikacija je napravljena prema 4. Direktivi Vijeća koja se temelji na Članku 54 (3) (g) Ugovora o godišnjim računima za određene vrste tvrtki (78/660/EEC).

6. Članci 15. do 21. (Eksterno financijsko izvješćivanje)

6.1. Članak 15.

Propisuju se opće prihvaćena računovodstvena načela koja trgovačka društva primjenjuju pri vrednovanju pozicije bilance, izvještaja o dobiti i drugih financijskih izvješća. Propisuje se ovlast Vijeću za financijsko izvješćivanje (osnovano odredbom članka 24. ovoga Zakona) da može izdati detaljnija objašnjenja primjene opće prihvaćenih računovodstvenih načela za sastavljanje i prezentiranje financijskih izvještaja.

6.2. Članak 16.

Trgovačka društva pri sastavljanju i prezentiranju financijskih izvještaja dužna su koristiti Međunarodne standarde financijskog izvješćivanja, pa se odredbom stavka 2. ovoga članka propisuje vrste trgovačkih društava koje koriste međunarodne standarde financijskog izvješćivanja, a odredbom stavka 3. propisuje da druga trgovačka društva (koja nisu obuhvaćena odredbom stavka 2. primjenjuju Međunarodni standard financijskog izvješćivanja za mala i srednje velika trgovačka društva koje izdaje Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde sa sjedištem u Londonu, a do donošenja ovih standarda da obavezno primjenjuju Standarde financijskog izvješćivanja koje donosi Vijeće za financijsko izvješćivanje iz članka 24. ovoga Zakona.

6.3. Članak 17.

Određuju se temeljni financijski izvještaji (bilanca; izvještaj o dobiti; izvještaj o novčanim tijekovima; izvještaj o promjeni glavnice; računovodstvene politike i bilješke uz

financijske izvještaje), njihov sastav, razdoblje za koje se sastavljaju, obveza njihovog čuvanja, njihovi potpisnici i organi odnosno osobe odgovorne za financijska izvješća.

6.4. Članak 18.

Ovom odredbom propisuju se sheme bilanci (minimalne pozicije aktive i pasive) za trgovačka društva (osim banaka, financijskih organizacija i osiguravajućih te reosiguravajućih društava); za banke i financijske organizacije; za osiguravajuća i reosiguravajuća društva.

6.5. Članak 19.

Ovom odredbom propisuju se sheme izvještaja o dobiti za trgovačka društva (osim banaka, financijskih organizacija i osiguravajućih te reosiguravajućih društava); za banke i financijske organizacije; za osiguravajuća i reosiguravajuća društva.

6.6. Članak 20.

Ovom odredbom propisuje se koja trgovačka društva sastavljaju svoje financijske izvještaje prema Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja, s time da se osiguraju i najmanje pozicije bilance i izvještaja o dobiti iz članka 18. i 19. ovoga Zakona, koja trgovačka društva sastavljaju skraćenu bilancu tako da se popunjavaju pozicije označene slovima i rimskim brojevima iz članka 18. stavak 1. ovoga Zakona, a koja trgovačka društva sastavljaju skraćeni izvještaj o dobiti s minimalnim pozicijama određenim odredbom stavka 3. ovoga članka.

6.7. Članak 21.

Propisuje se koja trgovačka društva su obavezna sastavljati godišnje izvješće i obavezni sadržaj godišnjih izvješća te mogućnost da godišnje izvješće sadrži i nefinancijske informacije, te donosioc godišnjeg izvješća i odgovornost za godišnje izvješće. Propisuje se da godišnje izvješće podliježe obvezi revizije. Revizija financijskih izvješća trgovačkih društava uređena je Zakonom o reviziji ("Narodne novine", broj 30/92).

7. **Članak 22.**

Propisuje da je trgovačko društvo "koje je matica odnosno koje ima većinu dioničara ili glasačkih prava u drugom ovisnom društvu ili koje ima pravo imenovati ili smjenjivati većinu članova uprave ili nadzornog tijela te koje ima značajan utjecaj" obavezno sastavljati i prezentirati konsolidirani financijski izvještaj, način provođenja konsolidacije, potpisnici konsolidiranog financijskog izvještaja, odgovornost za konsolidirani financijski izvještaj i obveza revizije konsolidiranog financijskog izvještaja.

8. **Članak 23.**

Uređuju se pitanja donošenja predočenja i objavljivanja financijskih izvješća, godišnjih izvješća i konsolidiranih financijskih izvješća.

9. **Članak 24.**

Ovom odredbom osnovano je Vijeće za financijsko izvješćivanje koje je u skladu s odredbama ovoga Zakona nadležno za računovodstvo, računovodstvene standarde, reviziju, primjenu i provedbu sustava financijskog izvješćivanja, osiguranje sustava kvalitetne revizije, licenciranje revizora i revizorskih firmi te druga područja uređena zakonom i odlukom Vlade Republike Hrvatske, njegovi sastavni dijelovi (Odbor za računovodstvo, Odbor za reviziju, Odbor za sustav financijskog izvješćivanja, Odbor za licenciranje i disciplinske mjere) i djelokrug njihovog rada, imenovanje članova Vijeća odnosno njegovih odbora i neka druga pitanja značajna za rad Vijeća.

10. **Članak 25.**

Propisuje se obveza revizije (prema Zakonu o reviziji – "Narodne novine", broj 90/92), financijskih izvještaja odnosno konsolidiranih financijskih izvještaja i godišnjih izvješća i određuju trgovačka društva čiji izvještaji odnosno izvješća podliježu reviziji svake godine, odnosno jednom u tri godine, odnosno pregledu svake treće godine.

11. **Članak 26.**

Poslovne knjige, financijski izvještaji, godišnje izvješće i druge financijske informacije obavezno se sastavljaju na hrvatskom jeziku i iskazuju u kunskoj vrijednosti.

12. **Članci 27., 28., 29. i 30.**

Propisuje se kazneno djelo (članak 27.) kojeg čini odgovorna osoba trgovačkog društva i kazna te osobe i trgovačkog društva; te prekršaji (članci 28., 29. i 30.) koje čine trgovačka društva i kazne koje se za te prekršaje mogu izreći trgovačkom društvu i odgovornim osobama toga društva, u skladu s Zakonom o prekršajima.

13. **Članak 31.**

Propisuju se rokovi zastare.

14. **Članak 32.**

Propisuje se obaveza trgovačkih društava da sastave početnu bilancu sa stanjem na dan 1. siječnja 2004. godine; rok u kome je Vlada obavezna imenovati predsjednika i članove Vijeća za financijsko izvješćivanje i predsjednike odbora Vijeća i obaveze Vijeća za donošenje akata radi provođenja ovog Zakona.

15. **Članak 33.**

Danom imenovanja Vijeća za financijsko izvješćivanje prestaje s radom Hrvatski odbor za računovodstvo i računovodstvene standarde, a Vijeće za financijsko izvješćivanje preuzima njegova prava i obveze.

16. **Članak 34.**

Ovlašćuje se Vlada Republike Hrvatske da donosi odluke u vezi primjene Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja.

17. **Članak 35.**

Danom primjene ovog Zakona prestaje važiti Zakon o računovodstvu ("Narodne novine" br. 90/92).

Do stupanja na snagu Uredbe iz čl. 1. st. 5. ovog Zakona primjenjuje se Uredba o računovodstvu neprofitnih organizacija ("Narodne novine" br. 112/93 kao i propisi doneseni na temelju te Uredbe.

18. **Članak 36.**

Stupanje Zakona na snagu je osmi dan od dana objave u "Narodnim novinama", a primjenjuje se od 1. siječnja 2004.